

OBYWATELSKI
PARLAMENT
SENIORÓW

BIULETYN

X sesji
Obywatelskiego
Parlamentu Seniorów

„SENIORZY I PRZYSZŁOŚĆ POLSKI”

pod honorowym patronatem
Marszałka Sejmu RP
Szymona Hołowni

Sala Posiedzeń Sejmu RP
28 października 2024 r.

OBYWATELSKI
PARLAMENT
SENIORÓW

Opracował: Zbigniew Tomczak – Przewodniczący
Obywatelskiego Parlamentu Seniorów
Emilii Plater 47, 00-118 Warszawa
biuro@parlamentseniorow.pl

Obywatelski Parlament Seniorów wyraża głęboką wdzięczność dla Marszałka Sejmu RP za objęcie honorowym patronatem oraz umożliwienie zorganizowania i wsparcie logistyczne obrad X sesji plenarnej Obywatelskiego Parlamentu Seniorów w Sali Posiedzeń Sejmu RP.

Polscy seniorzy odbierają tę decyzję jako wyraz szacunku i poszanowania dla pierwszej w historii, ogólnopolskiej i demokratycznie wybranej ich reprezentacji, jaką jest Obywatelski Parlament Seniorów (dalej OPS).

Szacunek i godność to wartości, które są dla osób starszych szczególnie cenne

Motto „Seniorzy i przyszłość Polski” oznacza przyjęcie współodpowiedzialności osób starszych za najważniejsze sprawy kraju i społeczeństwa w różnych obszarach życia, na poziomie zarówno ogólnokrajowym, jak i lokalnym, a także za kształtowanie warunków funkcjonowania przyszłych pokoleń.

Blisko 10-milionowa społeczność osób starszych ma szczególne prawo i obowiązek aktywnej partycypacji w życiu społecznym, wyrażania poglądów oraz prowadzenia dialogu z władzami publicznymi, współtworzenia prawa, polityki senioralnej, dzielenia się wiedzą i doświadczeniem oraz budowania relacji międzypokoleniowych. Najwłaściwszym do tego miejscem jest Sala Posiedzeń Sejmu RP, gdzie podejmowane są najważniejsze decyzje dla kraju i społeczeństwa. Umożliwienie Delegatom OPS prowadzenia obrad w tej Sali jest wyrazem szacunku dla osób starszych i nadaniem właściwej rangi podejmowanym przez nich problemom przez najwyższy organ władzy ustawodawczej w RP.

Dynamicznie zmieniająca się sytuacja wewnętrzna i zewnętrzna wpływa również na postawy i aktywność osób starszych. Stanowi wielkie wyzwanie dla rządu, władz samorządowych, ale też dla Obywatelskiego Parlamentu Seniorów i organizacji macierzystych delegujących swoich przedstawicieli do OPS. Należy podkreślić, że parlament, rząd i jednostki samorządu terytorialnego wykazują bardzo duże zrozumienie dla potrzeb osób starszych. Wysiłki te są wysoko oceniane. Wyrażamy nadzieję, że sprawy osób starszych nadal będą jednym z priorytetów działań rządu, władz samorządowych i organizacji senioralnych. Wymaga to jednak utrzymania odpowiedniego poziomu waloryzacji świadczeń i rozwijania nowych form wsparcia dla najbardziej potrzebujących, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Przykładem takiego działania jest nowe spojrzenie na problematykę senioralną poprzez utworzenie w KPRM urzędu Ministra ds. Polityki Senioralnej oraz Rady ds. Polityki Senioralnej przy tym urzędzie. Obywatelski Parlament Seniorów dzięki swojemu przedstawicielowi w Radzie ma wpływ na kształtowanie rządowej polityki senioralnej. Jednym z priorytetów tej polityki ma być bon senioralny. To nowe świadczenie finansowe będzie wsparciem dla osób opiekujących się osobami starszymi. Bon ma pokrywać koszty usług

opiekuńczych. Doceniamy wysiłek budżetu państwa związany z wprowadzeniem renty wdowiej, która ma wesprzeć finansowo osoby starsze, które straciły współmałżonka i znalazły się w trudnej sytuacji finansowej.

Należy dbać o to, aby siła ruchu senioralnego była oparta na jedności i współpracy. Obywatelski Parlament Seniorów za główny warunek skutecznego oddziaływania na politykę senioralną uważa dalszy proces konsolidacji środowisk senioralnych, oparty na wspólnych celach, konstruktywnym dialogu z władzami wszystkich szczebli oraz spójnych programach działania.

Proces ten skutecznie mogą realizować prężne organizacje senioralne działające we wszystkich rejonach Polski, jednak organizacje te powinny być wspierane logistycznie i finansowo zarówno na poziomie centralnym, jak i samorządowym.

I. Realizacja głównych kierunków i strategii OPS

1. VIII sesja plenarna OPS, która odbyła się w 7 listopada 2022 r., miała charakter sprawozdawczo-wyborczy, wytyczyła cele i program działania na IV kadencję 2022-2025. Pierwszy rok IV kadencji OPS był czasem zmian organizacyjnych, personalnych i umocnienia struktur. Po rezygnacji wieloletniej Przewodniczącej OPS Krystyny Lewkowicz ukonstytuowało się Prezydium w nowym składzie. Zmiany personalne były również w prezydiach delegatur. Ostatnio powstały cztery nowe delegatury: wielkopolska, podlaska, lubelska, łódzka, które dołączyły do delegatur istniejących wcześniej, tj.: dolnośląskiej, kujawsko-pomorskiej, lubuskiej, warszawsko-mazowieckiej, pomorskiej, małopolskiej, śląskiej, świętokrzyskiej, warmińsko-mazurskiej i zachodniopomorskiej. W planach jest jeszcze utworzenie delegatur podkarpackiej i opolskiej.
2. Potrzeba wsparcia finansowego ruchu społecznego OPS, czyli długofalowa strategia funkcjonowania i finansowania celów statutowych ruchu społecznego OPS, koniecznego rozwoju instytucjonalnego i kadrowego, jest jednym z głównych priorytetów. Organizowanie szkoleń, spotkań, wymiana doświadczeń pomiędzy delegaturami, sieciowanie organizacji, wzmacnianie organizacyjne wymagają stałego zasilania finansowego naszej organizacji. Ruch społeczny OPS nie posiada osobowości prawnej i nie może uczestniczyć w obrocie prawnym, a prowadzenie ruchu społecznego, jakim jest Obywatelski Parlament Seniorów, wymaga nakładów finansowych. Zadanie to jest realizowane poprzez utworzone w 2021 roku Stowarzyszenie OPS, którego głównym celem jest zapewnienie finansowania potrzeb statutowych ruchu społecznego.
3. Dzięki pomyślnie zakończonym staraniom o pozyskanie siedziby dla Stowarzyszenia OPS, od lutego 2023 r. mamy siedzibę zlokalizowaną w centrum Warszawy. Tym samym ruch społeczny OPS również korzysta z tego lokalu. Możliwe to było i nadal jest dzięki składkom członków Stowarzyszenia OPS, którzy jednak stanowią zbyt małą grupę spośród delegatów OPS. Niezbędne jest szersze poparcie przez delegatury

i delegatów tej formy wsparcia, ponieważ w przeciwnym wypadku może nastąpić znaczne ograniczenie zadań i projektów. Budżet ze składek umożliwia regulowanie bieżących opłat związanych z funkcjonowaniem Stowarzyszenia oraz opłat za wynajem lokalu od m.st. Warszawy. Tą drogą Prezydium i Zarząd Stowarzyszenia OPS składa członkom Stowarzyszenia OPS wyrazy podziękowania za obywatelską postawę i wspieranie idei ruchu społecznego OPS. Posiadanie osobowości prawnej, lokalu i konta bankowego otworzyło nowe możliwości organizacyjne i finansowe, co pozwoliło uzyskać grant od Narodowego Instytutu Wolności przeznaczony na wzmocnienie strukturalne organizacji.

4. W związku ze spełnieniem warunku upływu co najmniej dwóch lat od rejestracji, zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego, w 2024 r. złożyliśmy wniosek o przyznanie statusu organizacji pożytku publicznego, a tym samym będziemy mieli możliwość uzyskania odpisu z rocznego podatku na OPP wynoszącego 1,5%. Już dziś zwracamy się do sympatyków naszego ruchu o rozważenie wpłaty odpisu z podatku za 2024 r. na Stowarzyszenie OPS.
5. Jednym z najpilniejszych działań była potrzeba nowelizacji Regulaminu OPS. Zebrane doświadczenia w okresie dziewięciu lat obowiązywania dotychczasowego regulaminu oraz rozwój nowych kierunków polityki senioralnej wskazały kierunki tych zmian, nowe formy i instrumenty działania organów OPS. Został opracowany projekt nowego Regulaminu, którego przyjęcie w formie uchwały będzie poddane pod głosowanie na obecnej sesji OPS. Projekt został przygotowany przez Komisję powołaną ds. opracowania Regulaminu, był konsultowany z delegaturami oraz Komisją Prawną, a na końcu zatwierdzony przez Prezydium i przewodniczących delegatur podczas konferencji w dn. 11–12 grudnia 2023 r.
6. Kolejnym ważnym celem było wzmocnienie bieżącej współpracy OPS z organami Sejmu RP, w tym z Komisją Polityki Senioralnej i jej podkomisjami, z odpowiednimi komisjami Senatu, a także z innymi organami centralnymi państwa, takimi jak Minister ds. Polityki Senioralnej, Minister Zdrowia, Minister Rodziny i Polityki Społecznej, Minister ds. Społeczeństwa Obywatelskiego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Pacjenta NFZ i ZUS. Należy zaznaczyć, że współpraca ta była bardzo owocna, a nasz głos był słyszany. Nastąpiła aktywizacja delegatur, które współpracują z odpowiednimi organami samorządu terytorialnego. Należy rozwijać tę współpracę, aby pozyskać partnerów parlamentarnych do nowelizacji ustawy o osobach starszych przygotowanej w poprzedniej i obecnej kadencji oraz innych aktów prawnych polityki senioralnej.
7. W 2023 r. w ramach realizacji projektu NIW zostało zorganizowanych 17 konferencji regionalnych i trzy wizyty studyjne. Omawiano następujące zagadnienia: bezpieczeństwo i ochrona zdrowia oraz wsparcie socjalne seniorów, miasta przyjazne starzeniu, aspekty opieki zdrowotnej i społecznej wpływające na przyjazne otoczenie środowiska, sieciowanie – integracja środowisk senioralnych, bezpieczeństwo socjalne, mieszkania dla seniorów, pomoc socjalna, mieszkania chronione, adaptacja mieszkań do potrzeb

- osób z niepełnosprawnościami oraz bezpieczeństwo w domu, na ulicy i w Internecie. W 2024 r. nadal jest realizowany ww. projekt, a głównymi tematami są partycypacja i bezpieczeństwo seniorów w życiu codziennym. Dotychczas przeprowadzono siedem warsztatów, a w planie są jeszcze trzy.
8. W dniu 15 lipca 2024 r. została zorganizowana X sesja OPS w sali obrad Senatu. Była to zaległa sesja za nieprzeprowadzoną w październiku 2023 r. z uwagi na okres wyborów. Tematem tej sesji było „Bezpieczeństwo zdrowotne i społeczne seniorów”. Głos zabrali zaproszeni goście: Marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska, Przewodnicząca senackiej Komisji Zdrowia dr Beata Małecka-Libera, Minister ds. Polityki Senioralnej Marzena Okła-Drewnowicz, Przewodnicząca Rady ds. Polityki Senioralnej prof. Marta Podhorecka oraz – poprzez nagrany wypowiedź – europoseł Michał Szczerba. W drugiej części głos zabrali przedstawiciele 12 delegatur, którzy w swoich wypowiedziach omawiali osiągnięcia, ale również zgłaszali wiele spraw wymagających pilnego załatwienia. Na tej podstawie zostały opracowane rekomendacje, które zostaną przedstawione podczas X sesji do przyjęcia w formie uchwały.

II. Komisje branżowe

Zgodnie z rekomendacjami VIII sesji zostały powołane trzy komisje branżowe:

1. Komisja ds. bezpieczeństwa, której celem jest zwiększenie poczucia szeroko zdefiniowanego bezpieczeństwa seniorów, będące jednym z głównych naszych priorytetów, a zakres problemów szczególnie zagrażających poczuciu bezpieczeństwa, wymagających działań wspierających i interwencyjnych rządu i organizacji senioralnych jest szeroki.

Zadaniem Komisji jest przeprowadzenie serii szkoleń o zagrożeniach istniejących w cyberprzestrzeni, o oszustwach polegających na podszywaniu się pod pracowników banku czy pod policjantów, jak również szkoleń na temat zapewnienia bezpieczeństwa w środowisku domowym, przeciwdziałania narastającemu zjawiskom przemocy wobec osób starszych w ośrodkach opiekuńczych, środowisku lokalnym, a nawet rodzinie.

2. Komisja ds. polityki zdrowotnej i społecznej, której celem jest stałe monitorowanie sytuacji zdrowotnej i społecznej osób starszych. Sytuacja ta jest szczególnie trudna, dlatego rząd i władze samorządowe powinny udzielać ciągłego wsparcia i stosować działania prewencyjne na rzecz ochrony zdrowia oraz dbałości o sytuację społeczną seniorów.

Komisja z zadowoleniem ocenia m.in. ustawę o 14. emeryturze, korzystną waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych, wzrost najniższej emerytury, program wieloletni Senior+, Aktywni+, projekt „Dostępność plus dla Zdrowia” mający na celu likwidację barier dla osób z niepełnosprawnościami, program bezpłatnych leków 65+, ustawę o świadczeniu wspierającym, ustawę o rencie

wdowiej oraz procedowane rozwiązanie, jakim jest bon senioralny. Bardzo cenimy sobie możliwość wpływania na politykę zdrowotną i społeczną poprzez udział naszych przedstawicieli w Radzie Organizacji Pacjentów przy RPP, w Forum Organizacji Pacjentów przy NFZ lub w Radzie do spraw Polityki Senioralnej.

3. Komisja prawna, której zadaniem jest monitorowanie nowo tworzonych aktów prawnych dotyczących polityki senioralnej, jak również wnioskowanie zmian w nowelizowanych aktach prawnych. Najpilniejszą sprawą z tego zakresu jest potrzeba pilnej **nowelizacji ustawy o osobach starszych** m.in. w zakresie:

- umocowania prawnego dla funkcjonowania ogólnopolskiej reprezentacji seniorów będącej partnerem rządu i parlamentu w kreowaniu polityki senioralnej, jaką statutowo jest OPS, z określeniem zasad jej finansowania,
- rozszerzenia ustawy o obszar przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych,
- zweryfikowania definicji osoby starszej, a także wprowadzenia definicji organizacji senioralnej,
- nadania raportowi o sytuacji osób starszych formy wartościującej, tj. wyrażającej opinię o zaspokojeniu potrzeb w analizowanych obszarach, a nie jedynie przedstawienia zbioru informacji statystycznych,
- wykorzystania w tworzeniu ww. raportu potencjału organizacji pozarządowych.

Pozytywnie oceniamy dokument pt. **Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo–Uczestnictwo–Solidarność**, jednak wymaga on sukcesywnego monitorowania jego realizacji i aktualizacji, w tym:

- dalszego działania i rekomendacji międzyresortowego zespołu koordynującego politykę zdrowotną i socjalną seniorów,
- procedur zgłaszania nadużyć i przemocy na poziomie gminy, a także w placówkach zdrowotnych, opiekuńczych,
- szeroko rozumianego bezpieczeństwa prawnego, zdrowotnego, socjalnego oraz bezpieczeństwa w rodzinie i przestrzeni publicznej.

Ważną problematyką działalności Komisji prawnej powinny być takie obszary, jak: prawa konsumenta, radzenie sobie z natrętnymi telemarketerami, prawo spadkowe, przemoc domowa, ubezwłasnowolnienie, prowadzenie korespondencji sądowej.

Siła ruchu senioralnego leży w jego jedności i współpracy

Obywatelski Parlament Seniorów za główny warunek skutecznego oddziaływania na politykę senioralną uważa dalszy proces konsolidacji środowisk senioralnych, oparty na wspólnych celach, konstruktywnym dialogu z władzami wszystkich szczebli oraz spójnych programach działania i wzajemnym szacunku. Konieczna jest zmiana wizerunku osoby starszej, promowanie zachowań pozytywnych oraz walka ze stereotypami i stygmatyzacją.

Postawa i aktywność obywatelska polskich seniorów powinna być wzorem dla młodszych pokoleń. Konieczna jest współpraca międzypokoleniowa, czyli promowanie zachowań i projektów łączących różne grupy niezależnie od wieku, w celu zrozumienia, że starość jest naturalnym etapem życia wymagającym wsparcia na wielu poziomach codziennego funkcjonowania.

Oczekujemy, że sprawy seniorów będą rozpatrywane przez osoby godne zaufania, rozumiejące i znające skomplikowane i często trudne problemy senioralne, takie jak: ubóstwo, samotność, dyskryminacja i wykluczenie społeczne.

